

Một số vấn đề về

TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

CHO HỌC SINH, SINH VIÊN TRONG NHÀ TRƯỜNG

Ths. Trần Minh Tâm
 Khoa Kỹ thuật Công nghệ & Môi trường

Trong khoảng 20 năm, từ năm 2000 đến 2020, nhiệm vụ của toàn dân ta là phải hoàn thành cơ bản sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Xã hội công nghiệp đòi hỏi không chỉ ở trình độ phát triển cơ sở vật chất và khoa học công nghệ cao mà còn phải nâng cao trình độ hiểu biết và ý thức thực thi pháp luật của mọi công dân.

Người ta thường nói rằng *"một dân tộc mạnh là một dân tộc có trí tuệ, một dân tộc mạnh là một dân tộc có ý chí kiên cường, thông minh và dũng cảm"*. Đồng thời *"một dân tộc mạnh là một dân tộc sống có kỷ cương, có luật pháp và có nền văn hoá pháp luật cao"*.

Những năm qua, từ khi có Chỉ thị số 315/CT ngày 17/12/1982 của Chủ tịch Hội đồng Bộ Trưởng về việc đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật và Chỉ thị số 300/CT ngày 22/10/1987 của Chủ tịch HĐBT về những biện pháp cấp bách quản lý nhà nước bằng pháp luật; công tác phổ biến, tuyên truyền giáo dục pháp luật đã được tổ chức thực hiện ngày càng sâu rộng trên cả nước. Ở tỉnh An Giang, UBND tỉnh đã có Chỉ thị 07/CT-UB ngày 05/4/1990 về tăng cường công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật cho cán bộ, công nhân viên và nhân dân trong toàn tỉnh. Chính quyền địa phương các cấp đã tổ chức triển khai thực hiện đạt nhiều kết quả khả quan.

Tuy nhiên, có những vấn đề bức xúc mà chúng ta cần quan tâm:

- Hồ Chủ tịch có nói: *"Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội"*, là tương lai của đất nước. Hiện nay, lớp người trẻ tuổi chiếm 75% dân số nước ta mà tuyệt đại bộ phận đều qua hệ thống giáo dục và đào tạo trong nhà trường XHCN. Thế hệ trẻ trong nhà trường của nước ta hiện nay đang được Đảng và Nhà nước chú trọng giáo dục, đào tạo thành lực lượng nòng cốt cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước. Cho nên cần bảo đảm sự giáo dục toàn diện để họ không chỉ trở thành những người lao động "kiểu mới" có trình độ chuyên môn nghề nghiệp cao, vươn đến nền kinh tế tri thức mà còn là lớp người có kiến thức pháp luật để có đủ năng lực "làm chủ thiên nhiên, làm chủ xã hội, làm chủ bản thân và làm chủ trong quan hệ quốc tế", "để hội nhập cùng quốc tế" mà không bị hoà tan. Đồng thời họ cũng cần có đủ nhận thức chính trị, để đề cao cảnh giác và góp phần chống nguy cơ diễn biến hoà bình do các thế lực phản động âm mưu lấy cơ "nhân quyền", "dân chủ" nhằm phá hoại cách mạng nước ta bằng nhiều cách.

- Để xây dựng một xã hội XHCN, một đất nước công nghiệp có kỷ cương, tạo dựng một thể chế "nhà nước pháp quyền và dân chủ XHCN", *"Nhà nước quản lý xã hội bằng pháp luật, không ngừng tăng cường pháp chế XHCN"*⁽¹⁾ thì việc giáo dục pháp luật cho mọi công dân mà trước hết cho tất cả học sinh- sinh viên trong hệ thống nhà trường ở nước ta, với hơn 22 triệu người đi học hàng năm, đang là vấn đề vô cùng hệ trọng.

Vấn đề này mang tính chất "bà đỡ" cho việc thiết lập kỷ cương phép nước của một quốc gia.

- Chúng ta luôn chú trọng nâng cao dân trí thì cũng phải quan tâm nâng cao trình độ "dân luật". Chính trình độ dân trí giúp cho việc hiểu biết, thực thi pháp luật thuận lợi hơn, đồng thời, nâng cao trình độ "dân luật" sẽ góp phần làm cho sự nghiệp phát triển dân trí đi đúng định hướng của Đảng và Nhà nước ta trong quá trình giáo dục toàn diện của nhà trường.

- Để công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường đạt hiệu quả cao cần phải xem đây là một vấn đề khoa học giáo dục, mang tính khoa học xã hội và nhân văn, để có sự đầu tư đúng mức. Thực tế, còn có quan điểm xem đây là phần phụ trong giáo dục học đường và từ đó có những biện pháp chưa phù hợp, chưa đủ liều lượng, thiếu sức thuyết phục, tạo ra một xu hướng tâm lý là người học coi nhẹ môn học, còn người thầy chưa được quan tâm nâng cao chất lượng giảng dạy.

Ngày 07/01/1998, Thủ tướng Chính Phủ đã ban hành Chỉ thị số 02/1998/CT-TTg về việc tăng cường công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong giai đoạn hiện nay, có quy định:

"Bộ Giáo dục và Đào tạo chủ trì phối hợp với Bộ Tư pháp đẩy mạnh công tác giảng dạy pháp luật trong các trường học. Sớm nghiên cứu hoàn thiện nội dung chương trình giáo dục pháp luật với tỷ lệ đơn vị học trình hợp lý, biên soạn sách giáo khoa, giáo trình, tài liệu, môn học pháp luật cho học sinh, sinh viên trong hệ thống giáo dục quốc dân. Cần tổ chức đào tạo, bồi dưỡng kiến thức và phương pháp giảng dạy pháp luật cho đội ngũ giáo viên dạy pháp luật trong các trường học. Phải xác định rõ pháp luật là môn học chính khóa trong mọi cấp học, bậc học; phải có kiểm tra, tiến tới thi hết môn, kết quả học tập môn này được xem là một trong những căn cứ quan trọng để đánh giá về việc rèn luyện tư cách đạo đức của học sinh, sinh viên".

"Trên cơ sở Kế hoạch triển khai công tác phổ biến giáo dục pháp luật ban hành kèm theo Quyết định số 03/1998/QĐ-TTg ngày 07/01/1998 và

Hướng dẫn của Bộ Tư pháp; các Bộ, ngành, chính quyền địa phương các cấp xây dựng kế hoạch cụ thể để triển khai công tác phổ biến giáo dục theo nhiệm vụ được phân công và dự toán kinh phí thực hiện triển khai kế hoạch này theo hướng dẫn của Bộ Tài chính. Đối với các đơn vị hưởng ngân sách Nhà nước thì chi phí phổ biến giáo dục pháp luật được tính trong phạm vi dự toán ngân sách hàng năm theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản hướng dẫn thi hành". Kế hoạch này cũng nêu ra những mục tiêu, yêu cầu, nội dung, biện pháp, tiến độ và phân công thực hiện để triển khai công tác phổ biến giáo dục pháp luật từ năm 1998-2002. Trong đó nội dung giáo dục pháp luật trong nhà trường cần được xác định theo đối tượng học sinh, sinh viên các cấp học; xây dựng và kiện toàn đội ngũ giáo viên; cung cấp đầy đủ sách, tài liệu tham khảo cho giáo viên, học sinh và thực hiện các hoạt động giáo dục pháp luật ngoại khóa. Kế hoạch này cũng nêu rõ: *"Đối với sinh viên đại học, cao đẳng, ngoài chương trình pháp luật đại cương hiện hành, việc biên soạn bổ sung hoàn chỉnh giáo trình được thực hiện tùy thuộc yêu cầu nội dung của từng trường hoặc khối trường. Nội dung đó bao gồm phân lý luận cơ bản về nhà nước, những nguyên lý chung về pháp luật và mối quan hệ giữa nhà nước và pháp luật. Phần pháp luật chuyên ngành đi sâu vào nội dung cơ bản về khái niệm, đối tượng, phương pháp điều chỉnh của một số ngành luật tạo tiền đề cho việc nghiên cứu sâu và áp dụng trong thực tiễn chuyên ngành luật có*

Ths.
Nguyễn
Ngọc
Phương
trao giải
cho SV
ĐHAG
hưởng
ứng đợt
cao điểm
phòng
chống
ma túy.

liên quan đến lĩnh vực công tác lao động của mình".

Từ kết quả thực hiện đưa pháp luật vào các cấp học ở hệ thống nhà trường những năm qua, cho thấy môn học pháp luật đã tạo chuyển biến từ nhận thức đến hành động, nâng một bước trình độ hiểu biết và ý thức về pháp luật của học sinh, sinh viên. Chương trình ngày càng phong phú và thiết thực, tương đối phù hợp với các đối tượng. Các hoạt động ngoại khoá với các hình thức sinh động, gắn lý luận với thực tiễn đời sống xã hội. Đội ngũ giáo viên (cả chuyên trách và kiêm nhiệm) luôn được bổ sung và nâng cao trình độ. Mối quan hệ giữa hai ngành: Tư pháp và Giáo dục-Đào tạo ngày càng có sự phối hợp chặt chẽ về ý thức trách nhiệm cũng như trong chuyên môn nghiệp vụ.

Tuy nhiên, còn một số hạn chế cơ bản sau trong giáo dục pháp luật ở nhà trường:

- Hệ thống luật pháp của nước ta không ngừng được hoàn thiện, bổ sung, sửa đổi phù hợp với đà phát triển kinh tế và tiến bộ xã hội, với sự phát triển của trình độ lực lượng sản xuất và đáp ứng những yêu cầu của công cuộc cải cách nền hành chính; nhưng chương trình, giáo trình môn pháp luật trong nhà trường chưa được cập nhật, chưa có một khung thống nhất chung.

- Đội ngũ giáo viên còn những mặt cần quan tâm về trình độ, về chính sách bồi dưỡng, đãi ngộ.

- Trình độ hiểu biết và ý thức chấp hành pháp luật trong học sinh sinh viên còn thấp, chưa đồng đều giữa các trường, các vùng địa bàn, các nhóm ngành nghề đào tạo.

- Hình thức giáo dục pháp luật còn chưa thật sinh động, hấp dẫn, chưa gắn một cách thiết thực với cuộc sống và ngành nghề sau này, cho nên hiệu quả còn có mặt hạn chế.

- Cần có sự soát xét trên qui mô liên ngành, toàn quốc trước yêu cầu mới của công tác giáo dục pháp luật.

Trong thời gian tới, trường Đại Học An Giang "sẽ góp phần cùng với các trường đại học trong

vùng và cả nước có trách nhiệm đào tạo, đào tạo lại, bồi dưỡng phát triển nguồn nhân lực có chất lượng và trình độ cao phục vụ quá trình phát triển kinh tế xã hội của địa phương và các tỉnh lân cận". Năm 2001, trường mở rộng qui mô đào tạo lên 4000 sinh viên. Qui mô của trường ĐHAG đến năm định hình 2010 là từ 9000 đến 10.000 sinh viên⁽²⁾. Những sinh viên tốt nghiệp sẽ về phục vụ đáp ứng các yêu cầu của các thành phần kinh tế chứ không chỉ sử dụng trong khu vực Nhà nước. Những thầy cô giáo, kỹ sư, nhà doanh nghiệp, cán bộ kỹ thuật và công chức tương lai đó sẽ và phải là những công dân gương mẫu, là những người góp phần tích cực cho việc phổ biến, giáo dục pháp luật sau này.

Tóm lại, pháp luật nước ta là ý chí của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, hay nói đủ hơn là ý chí của cả dân tộc ta mà vũ khí lý luận là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Cho nên mục tiêu to lớn của vấn đề giáo dục pháp luật là mài sắc ý chí giai cấp công nhân của dân tộc ta, làm cho văn hoá pháp luật trở thành văn hoá của quốc gia chúng ta. Và do đó, giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên là nhiệm vụ chính trị, là trách nhiệm pháp luật của nhà trường XHCN hiện nay □

🌿 Tài liệu tham khảo 🌿

1- Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam, Điều 12.

2- Thạc sỹ Lê Minh Tùng, Trường ĐHAG phấn đấu trở thành trung tâm nghiên cứu khoa học, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài phục vụ phát triển KTXH tỉnh An Giang trong thời kỳ CNH-HĐH, Thông tin Khoa học số 3, Đại Học An Giang.

Sinh viên ĐHAG tích cực hưởng ứng đợt cao điểm phòng chống ma túy.